

24.3.2016

Valtiovarainministeriö

Lausuntopyyntöne

komission ehdotuksesta neuvoston direktiiviksi sisämarkkinoiden toimintaan suoraan vaikuttavien veron kiertämisen käytäntöjen torjuntaa koskevien sääntöjen vahvistamisesta

Valtiovarainministeriö on 11.3.2016 pyytänyt Suomen Kuntaliitolta lausuntoa komission ehdotuksesta neuvoston direktiiviksi sisämarkkinoiden toimintaan suoraan vaikuttavien veron kiertämisen käytäntöjen torjuntaa koskevien sääntöjen vahvistamisesta. Lausuntopyyntöön on kyseisen ehdotuksen lisäksi liitetty Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle asiaan liittyen.

Direktiiviehdotuksen tavoitteena on estää sisämarkkinoiden toimintaan suoraan vaikuttavaa veron kiertämistä tilanteissa, joissa verovelvolliset pyrkivät alentamana verojaan toimimalla paikallisen lainsäädännön tarkoituksen vastaisesti käyttämällä hyväkseen kansallisten verojärjestelmien eroja.

Kansainvälisesti toimivien yritysten harjoittama aggressiivinen verosuunnittelu vääristää kilpailua ja haittaa markkinoiden toimintaa. Kansallisesti toimivilla pienillä yrityksillä ei ole vastaavia keinoja verojen minimointiin. Ne maksavat monesti suhteellisesti enemmän veroja tuloksestaan kuin kansainväliset suuryritykset, jotka pystyvät siirtämään osan voitoistaan kevyemmän verotuksen piiriin. Verorasitus ei jakaannu lainsäätäjän tarkoittamalla tavalla oikeudenmukaisesti eri verovelvollisille.

Kuntaliiton näkemyksen mukaan veroparatiisyyhtiöihin ja ylipäättänsä aggressiivisen verosuunnitteluun liittyvät ongelmat tulee pyrkiä ratkaisemaan verolainsäädännön tasolla kansainvälisen yhteistyön pohjalta. Direktiiviehdotus, joka asettaisi verolainsäädännölle yhteisen vähimmäistason, mutta jättäisi jäsenvaltioille mahdollisuuden itsenäisesti päättää tätä tiukemmista-kin rajoituksista, on siten Kuntaliiton näkemyksen mukaan oikean suuntainen.

Esitettyjen toimenpiteiden vaikutuksista

Direktiiviehdotuksella tavoitellaan jäsenvaltioiden menettelyjen yhdenmukaisuutta tiettyyn vähimmäistasoon asti niiden pannahsa täytäntöön OECD:n BEPS-toimintasuunnitelman mukaisia sitoumuksiaan. Ehdotuksessa on esitetty täytäntöön pantavaksi säännöksiä koskien korkojen vähennysoikeuden rajoittamista, maastapoistumisverotusta, vapautusmenetelmään hyvitysmenetelmästä siirtymisestä, yleistä väärinkäytöksiä koskevaa sääntöä, ulkomaisia väliyh-teistöjä koskevaa lainsäädäntöä sekä ns. hybridisääntöä.

Suomen lainsäädännössä on säännökset väliyhteistöjen verotuksen, korkojen vähennysoikeuden ja yleisen veronkiertosäännöksen osalta. Kaikilta osin direktiiviehdotuksen muotoilut eivät kuitenkaan vastaa Suomessa voimassa olevia lakeja. Suurimmaksi osaksi kyse on siitä, että Suomessa voimassa oleva lainsäädäntö on jo vähintäänkin ehdotuksen esittämällä vähimmäistasolla.

Korkojen vähennysoikeutta rajoittava ehdotus tulee toteutuessaan edellyttämään nykyisen lainsäädännön soveltamisalan laajentamista Suomessa. Korkojen vähennysoikeuden rajoittamista koskeva sääntely rajoitettiin sen voimaan tullessa koskemaan ainoastaan elinkeinotoiminnan tulolähteen verotettavan tulon laskentaa. Rajoitukset eivät nykyisellään koske muun toiminnan tulolähdettä eivätkä maatalouden tulolähdettä. Rajoitus lisättiin lakiluonnoksen lausuntokierroksen jälkeen ottaen huomioon muun muassa kyseisen muutoksen tuomat kiristytykset kunnallisten kiinteistöyhtiöiden verotukseen. Direktiiviehdotuksen voimaantulo edellyttäisi kuitenkin soveltamisalan laajentamista koskemaan kaikkia tulolähteitä ottaen huomioon ehdotuksen linjauksen, että sääntöjä sovelletaan jäsenvaltioissa kaikkiin yhtiöverovelvoihin.

Suomessa ei ole voimassa yleistä säännöstä maasta poistumisverotuksesta, säännöstä vapautusmenetelmästä hyvitysmenetelmään siirtymisestä eikä verokohtelun eroavuuksiin keskittyviä verotussäännöksiä. Esitetyt säännökset tuovat siten muutostarpeen Suomen verojärjestelmään. Muutoksia voidaan pitää positiivisina. Erityisesti erilaisiin hybridijärjestelyihin liittyvät erilaisen verokohtelun tuomat edut ovat realisoituneet Suomen nykyisessä yhteisöverojärjestelmässä ja menoina on voitu vähentää kuluja jotka jäävät kohdemaassa verotuksen ulkopuolelle. Tämänkaltaiset veroetuudet ovat keskeisiä aggressiivisen verosuunnittelun työvälaineitä ja niiden käyttö tulee pystyä estämään.

Maakohtainen raportointi ja verotustietojen julkisuus

Direktiiviehdotus ei sisällä säännöksiä monikansallisten yritysten maakohtaisesta raportoinnista vaan kyseistä asiaa tarkastellaan erikseen. Maakohtaisen raportoinnin käyttöönotto on keskeinen väline aggressiivisen verosuunnittelun hillitsemisessä ja siten on suotavaa, että siltäkin osin asia etenee myös EU tasolla nopealla aikataululla.

Suomi on aiemmin EU:n neuvoston työryhmässä kannattanut maakohtaista veroraportointia. Maakohtainen raportointi luo yrityksille painetta näyttää toiminnan verotettava tulos oikeassa maassa, koska tietojen julkisuus tuo julkiseen keskusteluun tiedon yrityksen taloudellisen toiminnan laajuudesta ja siitä maksetuista yhteisöveroista. Maakohtainen raportointi on mahdollista toteuttaa riittävän kattavasti ilman, että vaatimukset olisivat kohtuuttomia monikansallisille yrityksille. On kuitenkin tärkeää, että maakohtainen raportointivelvollisuus ei kohden liian suppeaan joukkoon suuryrityksiä vaan kaikkiin pk-yrityksiä suurempiin toimijoihin, jotka toimivat useammassa valtiossa.

Kansallisesti olisi tärkeää laajentaa yritysten verotustietojen julkisuutta, jotta nähtäisiin missä maissa veroja on toiminnasta tosiasiasa maksettu. Verohallinto on viime vuosina julkistanut tiedot yritysten maksamista yhteisöveroista verotuksen päättymisen jälkeen. Ulkomaille maksettujen verojen hyvittäminen yrityksille tai konsernin sisäisen siirtohinnoittelun oikaisu tapahtuu kuitenkin monesti verotuksen päättymisen jälkeen eikä näy kyseisissä julkaistavissa tiedoissa. Jos yhteisön maksamia veroja oikaistaan jälkikäteen esimerkiksi siirtohinnoitteluoikaisun tai ulkomaisen veron hyvittämisen johdosta, näiden oikaisujen jälkeisten verotustietojen tulisi olla jatkossa julkisia. Tämä antaisi paljon luotettavamman kuvan yrityksen Suomeen maksamista veroista kuin nykyinen menettely, jossa seuranta päättyy varsinaisen verotuksen tietoihin.

Yhteenveto

Useimmat EU-jäsenmaat ovat OECD:n jäsenvaltioina sitoutuneet panemaan täytäntöön ns. BEPS-toimintasuunnitelman loppuraportin toimenpiteet. Vaikka direktiiviehdotus ei kaikilta osin vastaa toimintasuunnitelman toimenpiteitä on ensiarvoisen tärkeää, että EU tasolla pyritään edistämään toimenpiteiden käyttöönottoa ja sen yhtenäisyyttä. Veronkiertämisen ja aggressiivisen verosuunnittelun mahdollisuuksien rajaaminen vahvistaa jäsenvaltioiden yhteisöveropohjaa ja palauttaa luottamusta verojärjestelmän oikeudenmukaisuuteen. Sääntelyssä pitäisi kuitenkin pystyä huomioimaan alati muuttuvat verosuunnittelun keinot.

Ehdotukset määrittelevät kansallisen verolainsäädännön vähimmäistason tietyiltä osin. Tältä osin on huomionarvoista, että sääntely laajentaisi Suomen voimassaolevaa korkovähennysoikeuden rajoitusta koskemaan muitakin toimijoita kuin lakia säätäessä on ollut tarkoitus.

Yhteisöveropohjan kannalta on kriittistä, että esitettyjen toimenpiteiden lisäksi maakohtainen raportointi otetaan käyttöön mahdollisimman nopealla aikataululla. Maakohtaisten vero- ja tulostietojen erittely on omiaan vähentämään ei toivottujen verosuunnittelukeinojen käyttöä.

Komission ehdotus määrittelee ainoastaan verolainsäädännön vähimmäistasoa. Suomen tulee omilla kansallisilla toimilla, esimerkiksi verotietojen julkisuutta laajentamalla, pyrkiä varmistamaan yhteisöveropohjan laajuus myös tulevaisuudessa unohtamatta aktiivista toimintaa kansainvälisissä yhteisöissä.

SUOMEN KUNTALIITTO

Jukka Hakola
Veroasiantuntija